

เชื่อใหม่ว่า....สินค้าแพงเป็นเพียงแค่เงินเพื่อชั่วคราวไม่ถึงขั้นเศรษฐกิจชะงักงัน

บทความบนโพสต์ทูเดย์ออนไลน์ หน้าคอลัมน์เศรษฐกิจ-ธุรกิจ วันที่ 21 มี.ค. 65

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันศุกร์ที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2565

ข้อความตามหัวข้อบทความผู้เขียนไม่ได้คิดมโนเองได้จากการบอกกล่าวของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ระบุว่าเศรษฐกิจไทยปีนี้ยังคงไม่ฟื้นตัวกลับไปเหมือนก่อนโควิดระบาด เหตุผลสำคัญมาจากการแพร่ระบาดของโควิด โอมิครอนยังรุนแรงและยืดเยื้อ กอปรทั้งประเทศยูเครนที่ติดสู้กับมหาอำนาจทางทหารอย่างรัสเซียได้นานกว่าที่คาด กระทบเป็น “Side Effect” ต่อเศรษฐกิจโลกและไทยอย่างรุนแรง ที่ชัดเจนคือราคาน้ำมันดิบ-ก๊าซตลาดโลก (WTI) ช่วงที่สูงสุดบาร์เรลละ 128.26 USD. ทำให้ราคาน้ำมันค่าปลีกหน้าปั๊มแก๊สโซฮอล์ 95 ปรับราคาสูงสุดลิตรละ 40.15 บาท ช่วงปลายสัปดาห์ที่แล้วกลุ่ม OPEC PLUS ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่เพิ่มกำลังการผลิตทำให้ราคาน้ำมันดิบต่ำกว่า 100 เหรียญแต่ก็เป็นเพียงระยะสั้นๆ เพราะสถานการณ์สู้รบไม่จบและการเพิ่มมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อ รัสเซียทำให้ราคาน้ำมันล่าสุดปรับขึ้นไปถึงบาร์เรลละ 106-109 USD. ดังนั้นโอกาสที่จะเห็นราคาน้ำมันในประเทศปรับราคาสูงขึ้นคงได้เห็นในเร็วๆ นี้

กล่าวได้ว่าเศรษฐกิจขณะนี้เข้าสู่โหมดเงินเฟ้อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 5.28 สูงสุดในรอบ 13 ปี สหรัฐอเมริการ้อยละ 7.9 กลุ่มประเทศยูโรโซนร้อยละ 5.4 สูงสุดในรอบ 3 ทศวรรษ โชนเอเชียเกาหลีใต้เงินเฟ้อพุ่งถึงร้อยละ 4 แม้แต่ญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศเงินเฟ้อต่ำก็ปรับตัวสูงขึ้นทำลายสถิติเช่นกัน ขณะที่ทาง “ธปท.” ระบุว่าเงินเฟ้อไทยสูงแค่ชั่วคราวผลกระทบอยู่ในวงจำกัดเศรษฐกิจไม่ถึงขั้นชะงักงันหรือ “Stagflation” ราคาสินค้าที่แพงหลังจบวิกฤตยูเครน-รัสเซียราคาจะทยอยลดลง สำหรับผู้เขียนอาจเห็นต่างไม่ว่าสงครามรัสเซีย-ยูเครนจะจบอย่างไรแต่ทั้งนี้ทั้งนั้น “After War Pain Point” เศรษฐกิจของรัสเซียอยู่ในอันดับ 11 ของโลกผลของสงครามและการแข่งขันทางการค้า-การเงินทำให้เศรษฐกิจเสียหายยับเยินแม้แต่ยุโรปกำลังประสบปัญหาเงินเฟ้อและการขาดแคลนพลังงาน เพราะพึ่งพิงน้ำมันและแก๊สจากรัสเซียในสัดส่วนที่สูง

ปฏิเสธไม่ได้ว่าเศรษฐกิจของไทยอิงอยู่กับเศรษฐกิจโลก ด้านภาคนำเข้า-ส่งออกมีสัดส่วนร้อยละ 107.2 ของ GDP ขณะที่ภาคท่องเที่ยวต่างชาติสัดส่วนร้อยละ 12.54 และการลงทุนทางตรงร้อยละ 3.76 วิกฤตเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นเป็นผลจาก “Supply Shock” ที่การผลิตสินค้าของโลกหยุดชะงักจากการขาดแคลนชิ้นส่วน-สเปร์พาร์ทในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์และอุตสาหกรรมต่างๆ ทำให้กระทบโซ่อุปทานไปทั่วโลก นอกจากนี้ราคาน้ำมันดิบในรูปของน้ำมันเตาซึ่งเป็นต้นทุนสำคัญของ “Ocean Freight” ปรับตัวสูงนอกจากทำให้ค่าระวางเรือสูงยังส่งผลต่อการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์อย่างรุนแรง การเปลี่ยนเส้นทางเดินเรือและ/หรือยกเลิกเที่ยวเรือทำให้เรือไม่เข้ามาตามกำหนดกระทบต่อการวางแผนการนำเข้าและส่งออก ผลที่ตามมาคือวัตถุดิบที่เป็นอาหารสัตว์ ปุ๋ย รวมถึงเหล็กและสินค้าต่างๆ เริ่มขาดแคลนและราคาปรับสูง ที่กล่าวนี้เป็นเพียงแค่ตัวอย่างว่าราคาสินค้าต่างๆ จะปรับตัวสูงกว่าที่เป็นอยู่

คำถามว่าภาวะเงินเฟ้อ-ราคาของแพงจะยืดเยื้อนานแค่ไหน ก่อนอื่นต้องเข้าใจก่อนว่าวิกฤตเงินเฟ้อซึ่งกลายเป็น “World Inflation Crisis” ครั้งนี้ไม่ใช่เกิดจากด้านอุปสงค์หรือความต้องการสินค้าที่ร้อนแรงที่มาจากการค้าขายดี, การปั่นหุ้น-เก็งกำไรอสังหาริมทรัพย์, กลุ่มผู้ผลิตน้ำมันรวมกันลดกำลังการผลิตหรือธนาคารปล่อยเงินกู้จนล้นตลาดทำให้เกิดดีมานด์ไปกดดันให้ราคาสินค้าสูง เงินเฟ้อที่เกิดขึ้นขณะนี้อยู่ภายใต้เศรษฐกิจที่ทรุดตัวจากวิกฤตโควิด เล่นงานเศรษฐกิจโลกต่อเนื่องมาสองปีเป็นช่วงที่หลายประเทศรวมถึงไทยกำลังค่อยๆ ฟื้นตัว

เงินเฟ้อครั้งนี้สาเหตุสำคัญมาจากผลกระทบสงครามรัสเซีย-ยูเครนไม่ว่าจะจบอย่างไรแต่ความเสียหายและการแข่งขันยังคงมีอยู่ กรณีศึกษาสงครามเกาหลีแลนด์เมื่อ 38 ปีที่ผ่านมาอังกฤษถึงแม้จะชนะประเทศอาร์เจนตินา แต่เศรษฐกิจก็สะบักสะบอมทรุดตัวอยู่หลายปี ผลของสงครามยูเครนก็จะทำให้เศรษฐกิจของรัสเซียทรุดตัวรวมถึงได้รับผลกระทบจากการแข่งขันทางการค้าและการเงิน ที่ตามมาเริ่มเห็นเงาสงครามเย็น “New Cold War” โลกจะแบ่งเป็น 2 ขั้วอย่างชัดเจนเริ่มเห็นสัญญาณประเทศต่างๆ เพิ่มงบประมาณทางทหารกันแล้วซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจโลกไม่ฟื้นตัวได้ในเร็ววัน การวิเคราะห์เศรษฐกิจภายใต้สภาวะการณ์แบบนี้ไม่สามารถที่จะกล่าวได้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจจะจบลงได้ง่ายๆ จะต้องนำปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศและผลกระทบการแข่งขันรัสเซียรวมถึงปฏิบัติการโต้ตอบทั้งหมด จะมีผลอย่างไรต่อการค้าโลกและเศรษฐกิจของไทย

ล่าสุดการประชุมรับมือ “โลกหลังโควิด” จัดโดยองค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น (JETRO) ร่วมกับสถาบันวิจัย 16 ประเทศระบุว่าวิกฤตโควิดยังเป็นปัญหาของโลกไปอย่างน้อยต้นไตรมาสสุดท้ายของปี สอดคล้องกับการสำรวจขององค์กรเอกชนระดับชาติพบว่าความกังวลสถานการณ์น้ำมัน-เงินเฟ้อและโควิดเป็นความกังวลระดับต้นๆ ตามด้วยเสถียรภาพทั้งรัฐบาลและสภาพผู้แทนฯ ตลอดจนกับดักหนี้ ปัจจัยที่ต้องติดตามคือความปั่นป่วนของโซ่อุปทานการผลิตและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนซึ่ง “เงินบาท” ช่วงต้นปีจนถึงปัจจุบันถึงแม้จะมีวิกฤตรัสเซีย-ยูเครนรวมถึงเงินเฟ้อจากราคาน้ำมันดิบสูง เงินบาทยังคงขึ้นลงเล็กน้อยอยู่ที่ระดับ 33.2 บาทต่อ USD. แสดงถึงเงินทุนสำรองของไทยมีความแข็งแกร่งตรงนี้เป็นจุดแข็งของไทย

อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจไทยยังเผชิญกับความท้าทายของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ปีที่ผ่านมาการขยายตัวของ GDP อยู่ที่ร้อยละ 1.6 จากปีก่อนหน้านั้นหดตัวร้อยละ 6.1 เป็นการขยายตัวที่ค่อนข้างต่ำกว่าหลายประเทศ เหตุผลเพราะภาคท่องเที่ยวต่างชาติยังไม่ฟื้นขณะที่ท่องเที่ยวในประเทศยังกลับมาไม่ถึงครึ่ง ทำให้สถานประกอบการที่ยังอยู่ในโซ่อุปทานท่องเที่ยวยังทรงตัวไปถึงทรุดตัวผลคือแรงงานเกือบ 3 ล้านคนยังทำงานไม่เต็มชั่วโมงและ/หรือยังตกงาน เศรษฐกิจของไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาราคาสินค้าแพงขณะที่รายได้เท่าเดิมหรือลดลง ปัญหาที่แก้ไม่จบคือ “Debt Trap” คือกับดักหนี้สูงขณะที่ภาคธุรกิจกำลังเผชิญกับสภาพคล่องทางธุรกิจทำให้สถานประกอบการจำนวนมากต้องเข้าสู่โครงการปรับโครงสร้างหนี้

นอกจากนี้กับดักรายได้ที่มีผลต่อการจับจ่ายใช้สอยคือคนเปราะบางรายได้ต่ำจำนวน 13.45 ล้านคนสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 20 ของประชากรที่ความอยู่รอดต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลโดยจำนวนคนเหล่านี้จะเพิ่มมากขึ้นจากการเข้าสู่สังคมคนชรา เศรษฐกิจไทยปีนี้เดิมคาดว่าจะขยายตัวได้ร้อยละ 4-4.5 ล่าสุดศูนย์วิจัยของสถาบันการเงินต่างๆ

ปรับเป้า GDP เหลือเฉลี่ยร้อยละ 2.94 ทำให้เศรษฐกิจจะฟื้นกลับมาเหมือนก่อนโควิดอาจต้องรอไปอย่างน้อยไตรมาส 2 ปีพ.ศ.2566 ภายใต้ข้อจำกัดเสถียรภาพของรัฐบาลที่อ่อนแอเงินเหลือจากพรก.เงินกู้ 2 ฉบับใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจและเสริมสภาพคล่องใช้ไป 1.426 ล้านล้านบาทเหลือเงินเพียง 74,000 ล้านบาท ทำให้มีข้อจำกัดในการกระตุ้นเยียวยาเศรษฐกิจรอบใหม่ที่จะต้องมีเม็ดเงินออกมากระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มกำลังซื้อ-กำลังการผลิตและเพิ่ม-รักษาการจ้างงาน ที่ผ่านมามีความเปราะบางสะท้อนจากจำนวนแรงงานสุทธิในระบบประกันสังคมที่เข้าทำงาน ช่วงมกราคมถึงธันวาคมปี 2564 มีเพียง 81,698 คน และจำนวนแรงงานตามมาตรา 33 ยังหายไปเฉียด 6.0 แสนคน

ที่ต้องติดตามคือ “ศบค.” กำลังปรับแผนให้โควิดเป็นโรคหวัดธรรมดาๆ ด้านท่องเที่ยวอาจมีการยกเลิก “Test & Go” และปรับลดมาตรการตรวจเชื้อและอีกหลายมาตรการซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวกลับมา แต่ก็คงไม่ง่ายเนื่องจากสภาวะแวดล้อมที่ไม่เอื้ออาจทำให้ภาคท่องเที่ยวคงไม่ฟื้นตัวได้ง่าย ปีที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวเพียง 4.3 แสนคน ปีนี้ปรับเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติหลายครั้งล่าสุดเหลือเพียง 3 ล้านคนตรงนี้ก็คงต้องลุ้น ที่ผิดหวังคือการยกเลิกพ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่ผ่านมามีส่วนใหญ่นำไปใช้ผิดประเภทคือไว้ไล่จับกลุ่มประท้วงทางการเมืองที่เห็นต่างกับรัฐบาล การประชุมล่าสุดยังคงขยายเวลาไปอีก 2 เดือนและอาจต่อไปเรื่อยๆจริงไหมครับ

สนใจรายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ทางเว็บไซต์ www.tanitsorat.com หรือ www.facebook.com/tanit.sorat